

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการเกษตรและป่าไม้

การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุสอยดาวจังหวัดอุตรดิตถ์

โดย

นายยุทธพล สวัสดิ์

พฤษภาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.สุนิลา ทนุผล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชมลานสนสามใบกุสอยดาว อุทยานแห่งชาติกุสอยดาว จังหวัดอุตรดิตถ์ (2) เพื่อทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุสอยดาว จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และได้เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติลานสนสามใบกุสอยดาวจังหวัดอุตรดิตถ์ ในช่วงระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2545 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2545 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน (quota sampling) ที่เป็นชาย 30 คน หญิง 30 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผ่านการทดสอบความตรงและความเป็นปรนัยแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS/PC*) สรุปผลการวิจัยดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีอายุโดยเฉลี่ย 32 ปี ส่วนใหญ่มีคุณวุฒิทางการศึกษาขั้นสูงสุดระดับปริญญาตรี และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยในรอบปี พ.ศ. 2544 เท่ากับ 56,393 บาท และผู้ให้ข้อมูลกลุ่มใหญ่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในจังหวัดอุตรดิตถ์

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุสอญดาว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน 10 เรื่องโดยสรุปคือ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ให้มีป้ายแสดงผังทางเดิน ณ จุดเริ่มต้นเส้นทาง มีเอกสารแผ่นพับภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้บริการ ให้มีราวจับขึ้นบันได ให้มีม้านั่ง ศาลาพักผ่อน/ชมวิว และสะพานเดินเท้าพร้อมรั้วราวจับในช่วงที่ตัดผ่านพื้นที่ชุ่มน้ำ ระบบกำจัดขยะ ให้มีการจัดเก็บขยะแบบถังขยะหลายใบโดยแยกขยะเปียกขยะแห้ง แล้วนำมากำจัดโดยวิธีการฝังและเผาในสถานที่จัดไว้เฉพาะ รวมทั้งให้ออกกฎระเบียบให้นักท่องเที่ยวนำขยะไปทิ้งในที่ที่จัดไว้ ระบบบำบัดน้ำเสีย ให้มีบ่อดินธรรมชาติขนาดใหญ่พอที่จะจุน้ำเสียได้หลายวัน โดยใช้วิธีการเติมอากาศโดยธรรมชาติแล้วปล่อยให้จุลินทรีย์ในบ่อน้ำเสียทำการย่อยของเสียจนหมดก่อนปล่อยน้ำลงสู่ลำน้ำ ห้องสุขา ให้มีห้องสุขามากกว่า 1 แห่ง เป็นแบบส้วมราด โดยให้แยกห้องอาบน้ำจากห้องสุขา และตั้งห่างจากแหล่งน้ำ ป้ายสื่อความหมาย ให้มีป้ายบอกระเบียบข้อห้ามตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ป้ายแสดงจุดท่องเที่ยว ป้ายบอกทิศทางการเดินเท้า และป้ายทุกชนิดควรมีคำบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในแผ่นเดียวกัน คู่มือการศึกษาธรรมชาติ ให้มีคู่มือศึกษาชนิดของพรรณไม้ นกชนิดต่างๆ พันธุ์สัตว์ป่า การดูรอยเท้าสัตว์และการศึกษาแมลง โปรแกรมการสื่อความหมาย ในวันหยุดช่วงเวลา 09.30-12.00 น. ให้มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยวเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ช่วงเวลา 08.00-09.00 น. จัดฉายสไลด์ วิดีโอและในช่วงระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึงวันที่ 31 มกราคมของทุกปีให้มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยวชมพรรณดอกไม้ป่า และศึกษานกชนิดต่างๆ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ให้มีเอกสารแผ่นพับไว้บริการ ให้มีแผ่นประกาศ รูปภาพแหล่งท่องเที่ยว ให้มีเจ้าหน้าที่แนะนำการค้างพักแรม ให้มีมัคคุเทศก์ มีบริการติดต่อลูกหาบรวมทั้งบริการจำหน่ายอาหารแห้ง เครื่องดื่ม อุปกรณ์การพักแรมและ เดินป่าตลอดจนให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบนลานสนสามใบ ที่พักแรม ให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง ให้มีป้ายบอกกฎระเบียบการพักแรม พร้อมกับบริการกระแสไฟฟ้าช่วงเวลา 18.00-21.00 น. และให้มีพื้นที่กางเต็นท์มากกว่า 1 แห่ง หรืออาจมีที่พักแรมลักษณะบ้านเดี่ยว ป้อมยาม/ค่านตรวจ ให้มีเจ้าหน้าที่ประจำป้อมยามตลอด 24 ชั่วโมง ให้มีค่านตรวจบริเวณน้ำตกกุสอญดาวและ บริเวณเส้นทางเดินเท้าเข้า-ออกพื้นที่ลานสนสามใบ รวมทั้งให้จัดเจ้าหน้าที่ประจำค่านตรวจระหว่างเวลา 06.00-18.00 น.

Abstract of special problem submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agriculture and Forestry Administration

**MANAGEMENT OF FACILITIES IN PHU SOI DAO NATIONAL PARK,
UTTARADIT PROVINCE**

By

YOOTTAPON SAWATDEE

NOVEMBER 2002

Chairman: Associate Professor Dr. Sunila Thanupon

Department/ Faculty: Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to study 1) personal, economic and social characteristics of tourists visiting Lan Son Sam Bai (Pinus kesiya Area) in Phu Soi Dao National Park, Uttaradit province, and 2) their demands for management of facilities in Phu Soi Dao National Park. The data was collected by means of pretested questionnaires from 30 male and 30 female Thai and foreign tourists of over 18 years old, visiting Lan Son Sam Bai (Pinus kesiya Area), Phu Soi Dao, Uttaradit province during April – September 2002 and selected by quota sampling. The collected data was then analyzed with the use of the SPSS. The findings were as follows:

The tourists were 32 years old on average. Most of them held a bachelor degree and a vocational training diploma, were employees, earned an average of 56,393.33 bath in the year 2001, and were residents of Uttaradit province.

Most tourists wanted Phu Soi Dao National Park to be an ecotourism attraction and improved in 10 aspects. **Nature study trail:** The tourists wanted a nature study trail map which

includes the starting point, brochures in Thai and English, handrails, wooden boardwalks as well as benches and small pavilions. **Waste disposal system:** The tourists wanted separated bins for wet and dry wastes which should be buried or burnt in specifically arranged places. They also wanted regulations on waste littering to be enforced. **Sewage management system:** The tourists wanted sewage to be stored in large earth ponds where wastes can be decomposed by microorganisms and oxygen before the treated sewage is released to water resources. **Toilets:** The park should provide more than one lavatory. Bathrooms must be separated from sanitary, non-seat toilets, away from water resources. **Signs:** The tourists wanted the park to provide signs to represent and acknowledge the 1961 National Park Bill, tourist attraction spots and trekking directions. All signs should be accompanied by Thai and English captions. **Guidebook for nature study:** The tourists wanted a guidebook which enables them to study plant, bird and wildlife species, animals' footprints and insects. **Special programs:** The tourists wanted to have an officer to guide them on nature study from 9.30 to 12.00 a.m. on holidays, to show slides and videos on tourist attractions from 8.00 to 9.00 a.m., and to guide them to study wild flowers and watch birds from August to January every year. **Tourist Center:** The tourists wanted one center on Lan Son Sam Bai (Pinus kesiya Area) to provide brochures, posters of tourist spots as well as officers and guides, labor contacts, restaurants and camping tools. **Accommodations:** The tourists wanted the park to provide 24-hour security guards, regulations for accommodations and camping, electricity supply during 6.00 – 9.00 p.m. and there should be more than one camping area and bungalow. **Security service:** The tourists wanted 24-hour security guards at security service spots, security check in the area of Phu Soi Dao waterfall and the entrance-exit areas of Lan Son Sam Bai (Pinus kesiya Area) from 6.00 a.m. to 6.00 p.m. every day.